

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 kwietnia 2024 r. w W.

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 4 grudnia 2023 roku Nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od odwołującego D. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

D. K. w dniu 4 stycznia 2024 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w O. z dnia 4 grudnia 2023 r., nr (...), którą organ rentowy stwierdził, że odwołujący jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na kwotę 12.504,24 zł (decyzja organu rentowego – k. 6-6v a. r. t. I).

D. K. wniósł o umorzenie naliczonych zaległości do kwoty 4.000,00 zł oraz umorzenie egzekucji komorniczej i odblokowanie kont bankowych. W uzasadnieniu odwołania scharakteryzował przyczyny, które doprowadziły do powstania zadłużenia. Przyznał, że powstałe na rzecz ZUS zadłużenie jest wynikiem braku środków finansowych na jego spłatę. Wspominał o trudnościach, jakich doznał przy prowadzeniu działalności gospodarczej w czasie pandemii, zaakcentował istnienie nieuczciwej konkurencji na rynku usług przewozu osób i wskazał, że nie może dowolnie kształtować cen świadczonych usług tj. podnosić ich adekwatnie do zmieniającej się sytuacji gospodarczej – tj. m.in. wzrastających cen paliwa, kosztów amortyzacji pojazdu wobec tego, że ceny usług taksówkarskich w W. wynikają z uchwały Rady m.st. W. (odwołanie od decyzji ZUS – k. 3.4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., o dopuszczenie dowodu z całości załączonych akt organu rentowego, doręczenie odpisu sentencji orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie scharakteryzowano przebieg postępowania, jakie toczyło się przed organem rentowym, wskazano ponownie – za treścią zaskarżonej decyzji – zadłużenie za poszczególne okresy na dzień jej wydania, a także wskazano aktualny stan zadłużenia na dzień sporządzania odpowiedzi na odwołanie. Organ rentowy ponownie dokonał konstatacji, że D. K. nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku określonego w przepisie art. 46 ustawy o

systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym, jako płatniku składek obowiązany był do obliczania, rozliczania i terminowego przekazywania co miesiąc do ZUS składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (odpowiedź na odwołanie – k. 6-7v – a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. zawiadomieniem z dnia 20 lutego 2023 r. poinformował D. K., (...), o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zawiadomienie zostało odebrane przez adresata w dniu 1 marca 2023 r. (zawiadomienie z 20 lutego 2023 r.

i zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 1 -2 i k. 3 a.r. tom. I)

Zawiadomieniem z dnia 22 marca 2023 r. organ rentowy poinformował D. K., że postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia zostało zakończone. D. K. odebrał zawiadomienie 3 kwietnia 2023 r. (zawiadomienie z dnia 22 marca 2023 r. i zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 4 i 5 a.r. tom. I)

Decyzją z dnia 4 grudnia 2023 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w O. stwierdził, że D. K. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Decyzja określała, że zadłużenie wraz należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 12.504 zł. Wskazano, że w kwocie tej zawiera się:

- zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne określone na kwotę 4.658,93 zł, wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 1.813,00 zł za okres od grudnia 2019 r. do lutego 2022 r.;

- zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne określone na kwotę 4.135,85 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 1.664,00 zł za okres od marca 2019 r. do lutego 2022 r.,

- zadłużenie z tytułu nieodprowadzania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określone na kwotę 232,46 zł za okres od marca 2019 r. do lutego 2022 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponadto poinformował, że na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odsetki będą nadal naliczane do dnia zapłaty włącznie z tym dniem, a także, że odsetki za zwłokę naliczone są na zasadach określonych w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów prawa obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w O. scharakteryzował przebieg postępowania i wskazał, że dnia 1 marca 2023 r. zawiadomił płatnika o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie, a w dniu 3 kwietnia 2023 r. o zakończeniu postępowania, wzywając jednocześnie do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie, co do przyczyn nieopłacania składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości na podstawie dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego. Płatnik składek nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z czym ZUS działając na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (decyzja z 4 grudnia 2023 r.- 6-6v a.r., t. I).

Odwołanie od wyżej wymienionej decyzji wniósł płatnik składek inicjując przedmiotowe postępowanie (odwołanie z 4 stycznia 2024 r. k. 3-4 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Odwołujący nie kwestionował przymiotu dłużnika ani wysokości zadłużenia, zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Rozpoznanie sprawy nastąpiło na posiedzeniu niejawnym. Taką możliwość daje art. 148¹ § 1 k.p.c. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606 z późn. zm.), który przewiduje, że sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przedmiotowej sprawie okoliczności istotne w sprawie zostały wyjaśnione i ostatecznie ustalone poprzez dowody przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym. Nie było więc potrzeby wyznaczania rozprawy, tym bardziej że strony o to nie wnosiły. W tych okolicznościach sąd na podstawie powołanego przepisu ocenił, że wyznaczenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy i wydanie rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 grudnia 2023 r. jest niezasadne i, jako takie podlega oddaleniu.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy zasadnie zaskarżoną decyzją organ rentowy stwierdził, że D. K. posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2019 r. do lutego 2022 r., na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca 2019 r. do lutego 2022 r. i na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od marca 2019 r. do lutego 2022 r.

Płatnik składek zgodnie z przepisem art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej dalej ustawą systemową, obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż

- 1) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 2) do 15 dnia następnego miesiąca – dla płatników składek posiadających osobowość prawną,
- 3) do 20 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników składek.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W realiach rozpoznawanej sprawy D. K., jako płatnik składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlegał obowiązkom wynikającym z przepisu art. 46 ust. 1 ustawy systemowej. Obowiązków tych był świadomy i przez przeważający czas prowadzenia działalności gospodarczej realizował je. Świadomy był także narastającego zadłużenia na rzecz organu rentowego. Pomimo tego, nie realizował ciężących na nim wobec ZUS powinności, doprowadzając w konsekwencji do powstania zadłużenia wobec organu rentowego w kwocie 12.504,24 zł. Zadłużenie to zostało obliczone prawidłowo na podstawie danych zgromadzonych na koncie płatnika składek. W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji był dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Podkreślenia wymaga także okoliczność, że w przedmiotowej sprawie należności wymagane przez ZUS, a objęte zaskarżoną decyzją pozostają bezsporne zarówno, co do okresów, jak i wysokości, i nie były kwestionowane przez odwołującego się.

Wobec powyższych ustaleń Sąd Okręgowy, po przeanalizowaniu treści decyzji i przy uwzględnieniu stanu faktycznego sprawy doszedł do przekonania, że organ rentowy decyzję z dnia 4 grudnia 2023 r. wobec D. K. wydał bez uchybienia przepisom prawa i brak jest podstaw do jej zmiany. Mając zatem na uwadze to, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie D. K., jako bezzasadne.

Wartym zaznaczenia jest, że odwołujący nie podnosił żadnych zarzutów, co do treści decyzji, jak również, co do prawidłowości procedowania organu rentowego. Wniesione przez niego odwołanie nie stanowi polemiki z organem rentowym, a ma na celu złagodzenie negatywnych skutków faktu bycia dłużnikiem wobec organu rentowego.

W kontekście powyższego, zaznaczenia wymaga, że Sąd Okręgowy w toku przedmiotowego postępowania zainicjowanego odwołaniem D. K. badał jedynie prawidłowość wydanej przez organ rentowy decyzji, a nie mając podstaw do jej zmiany, utrzymał ją w mocy.

Sąd nie był jednak władny do rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku odwołującego o umorzenie naliczonych zaległości do kwoty 4.000 zł oraz o umorzenie egzekucji komorniczej i odblokowanie kont bankowych. Wnioski te wspiera wszechstronna argumentacja odwołującego, w której wskazuje on na obiektywne, niezależne od siebie, przyczyny utraty zdolności finansowej i w konsekwencji, przyczyny niemożności terminowego i systematycznego opłacania składek. W uzasadnieniu odwołania D. K. wskazał, że w okresie prowadzenia działalności gospodarczej, w większości czasu nie zalegał z płatnością składek i podniósł, że aktualne zadłużenie jest spowodowane trudną sytuacją finansową. Odwołujący argumentował, że zmaga się ze zmniejszającym się przychodem z działalności, który spowodowany jest ograniczeniem ruchu pasażerskiego ze względu na pandemię C.-19, nieuczciwą konkurencją na rynku przewozów osób oraz decyzjami Rady m. st. W., które ustalają ceny usług przewozowych na tym samym poziomie od lat, pomimo wzrostu cen paliw, części samochodowych, samochodów i ewentualnych napraw. Odwołujący zadeklarował także gotowość spłaty zadłużenia do kwoty 4.000 zł.

Sąd nie stracił z pola widzenia scharakteryzowanej w odwołaniu sytuacji zawodowej D. K., jednakże okoliczności te, oczywiście trudne i przykre dla odwołującego, nie miały znaczenia dla wydania przez sąd rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Sąd nie mógł rozstrzygać w przedmiocie wykraczającym poza zakres jego kognicji. Wszelkiego rodzaju działania mające na celu umorzenia należności z tytułu składek, odroczenia płatności składek czy rozłożenia należności powstałych w ten sposób na raty możliwe są dopiero po uprawomocnieniu się decyzji ZUS z dnia 4 grudnia 2023 r., stąd wnioski odwołującego były przedwczesne, a nadto, złożone wobec Sądu, podczas gdy zastosowanie możliwości ułatwiających dłużnikowi spłatę zadłużenia pozostaje w gestii Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądając od odwołującego się – jako strony przegrywającej – na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego. Ustalając wysokość tych kosztów Sąd miał na względzie, że postępowanie w niniejszej sprawie dotyczyło zadłużenia

z tytułu nieopłaconych składek i w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, koszty zastępstwa procesowego powinny zostać ustalone według stawek liczonych od wartości przedmiotu sporu. Wartość przedmiotu sporu obejmująca należności

z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy bez odsetek wyniosła łącznie 9.027,24 zł, co uzasadnia zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kwotę 1.800,00 zł określoną w § 2 pkt 4 ww. rozporządzenia.